

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ

Відповідальний працівник:
КУБАНСЬКИЙ Сергій Анатолійович –
заступник голови Ради,
завідувач відділу з правових питань
тел. (044) 235-48-89

Захист соціально-економічних, юридичних та трудових прав медичних працівників і надалі залишається пріоритетним напрямком діяльності Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я.

Для забезпечення цієї статутної мети у профспілці функціонує відділ з правових питань. У 2017 році основними напрямками роботи відділу і надалі залишалися: робота з центральними органами виконавчої влади та органами місцевої влади й самоврядування, надання юридичної адресної допомоги членам профспілки – працівникам галузі.

Діяльність відділу з правових питань у 2017 році була спрямована на належне забезпечення та дотримання прав та інтересів працівників медичних установ – членів профспілки. Працівники відділу систематично проводили моніторинг виконання чинного галузевого законодавства України, надавали консультації з правових питань, проводили виїзні засідання у складі апарату Ради у закладах охорони здоров'я міста Києва, вели роботу з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо поліпшення соціально-правового захисту медичних працівників. Така форма роботи надає змогу з'ясувати та проаналізувати недоліки чинного законодавства, надати пропозиції для його поліпшення, проводити роз'яснення правових норм зацікавленим особам, підвищувати рівень правової обізна-

ності профспілкового активу, надавати правову допомогу у конкретних випадках тощо.

Минулий рік у питанні дотримання галузевого законодавства позначився активною участю профспілки у відстоюванні й збере-

женні трудових прав та інтересів своїх членів у процесі реформування галузі та окремих її служб. Зважаючи на різноманіття членських організацій, їх різне підпорядкування та підвідомчість, представники відділу з правових питань профспілки мали змогу провадити зазначену роботу як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях.

Слід зазначити позитивну тенденцію в роботі відділу та зростанні рівня правової освіченості медичних працівників. У 2017 році до відділу звернулося близько 1740 осіб, з них 95 з письмовими заявами, зверненнями та скаргами, інші – усно.

Аналіз проведеної роботи дозволяє виокремити із загальної кількості отриманих звернень найтиповіші, згрупувати їх за родовими ознаками та співвіднести:

- робочий час та час відпочинку – 30%;
- оплата праці – 35%;
- звільнення та переведення – 10%;
- житлове забезпечення – 3%;
- охорона праці – 9%;
- праця жінок – 4%;
- пенсійне забезпечення – 7%;
- інше – 2%.

Серед найпоширеніших підстав для звернення до відділу з правових питань були порушення саме трудових прав працівників: у розділі оплати праці й виплати доплат та надбавок, передбачених спільним наказом Мінпраці та МОЗ України від 05.10.2005 р. № 308/519, звільнень та переведень, невмотивованих відмов у наданні додаткових відпусток, накладення дис-

циплінарних стягнень, питання соціального та пенсійного забезпечення тощо.

Усі факти, викладені у заявах та скаргах, перевірялися працівниками відділу та/або членами комісії з правових

питань Ради профспілки. На підставі ст. 21 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», Статуту (Положення) Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я здійснювався громадський контроль за дотриманням трудового законодавства та прав працюючих.

У разі виявлення дійсного порушення трудових і соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки надавалась конкретна правова допомога: консультативна, зі складання процесуальних документів, представництва інтересів перед роботодавцем та у суді, в т.ч. і шляхом здійснення відповідних подань до роботодавців. Результатами роботи відділу попереджено незаконне переведення на інші посади окремих категорій стоматологічних працівників, знято дисциплінарні стягнення тощо. Необхідно зазначити, що з окремих трудових спорів стосовно захисту прав працівників, ініційованих профспілковою стороною, що відбулись у 2017 році, ще й дотепер тривають провадження у судах.

З метою посилення захисту трудових прав працівників, підвищення рівня правової освіти членів профспілки працівники відділу систематично проводили правороз'яснювальну роботу на семінарах та круглих столах, на шпальтах інформаційного вісника «Медик столиці», спеціалізованих ЗМІ: «Управління закладом охорони здоров'я», «Довідник головної медичної сестри», «Кадровик», на сторінках профспілки в мережі Інтернет і т. ін. Велика увага приділялася навчанню профактиву, голів первинних профспілкових організацій стосовно вивчення норм законів України, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства охорони здоров'я України та актів органів місцевого самоврядування тощо.

З метою поширення правових знань серед членів профспілки працівники відділу брали участь і у проведенні освітніх заходів. Зокрема, правові аспекти особливостей укладення трудових договорів з медичними працівниками, в частині удосконалення механізмів захисту трудових прав медичних працівників, заступником голови Ради профспілки Кубанським С. А. було досліджено у рамках практичної конференції «Захист прав медичних працівників і закладів охорони здоров'я» 3 листопада 2017 року (м. Київ).

Крім того, правовий відділ приділив увагу вивченню нормативно-правових документів із реформування галузі, формуванню позицій профспілки перед органами державними влади щодо його поліпшення, внесення змін та доповнень. Зокрема, відділом з правових питань було сформульовано зміни та доповнення до проекту Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», спрямовані на посилення захисту прав та інтересів медичних працівників, які були підтримані Пленумом профспілки у травні 2017 р. та враховані профільним комітетом при прийнятті закону в цілому.

В рамках колективного трудового спору між профспілкою та Кабінетом Міністрів України профспілка продовжувала вимагати виконання пункту «ж» частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення у державних закладах охорони здоров'я середніх ставок і посадових окладів на рівні, не нижчому від середньої заробітної плати працівників промисловості.

Профспілкою систематично проводиться правова робота, спрямована на вирішення питань фінансування галузі охорони здоров'я на належному рівні, поліпшення соціального захисту працівників та нормативного врегулювання діяльності галузі.

Саме недофінансування системи охорони здоров'я, недодержання трудових прав працівників, заборгованість із заробітної плати та критично низький її рівень стали підставою для проведення 19 вересня 2017 року

попереджувальної Всеукраїнської акції протесту, участь у якій взяли понад 4 тисячі медичних працівників Києва.

За результатами зустрічі з представниками акції, в якій взяв участь і заступник голови ради Кубанський С. А., Віце-прем'єр-міністр України Розенко П. В. дав відповідні доручення від 19.09.2017 року керівництву Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ України), Міністерства фінансів України (Мінфін), Міністерства соціальної політики України (Мінсоцполітики), Національної академії медичних наук України (НАМНУ), обласних державних адміністрацій.

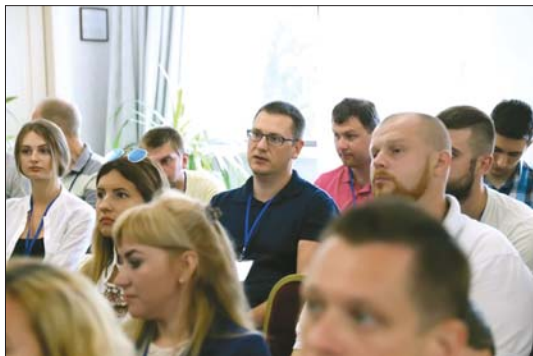
На жаль, більшість доручень Віце-прем'єр-міністра щодо вимог профспілки залишилися не виконаними або виконані частково. Однак до Державного бюджету на 2017 рік за наполяганням профспілки все ж було внесено зміни, що забезпечили збільшення державного фінансування більш ніж на 100 млн грн.

Також профспілка активно вдалась до наполегливого відстоювання прав працівників, посади яких скасовувались Зміною № 6 до Класифікатора професій ДК 003:2010. Так, з ініціативи МОЗ України 26.10.2017 Міністерство економічного розвитку та торгівлі України (Мінекономрозвитку) видало наказ № 1542

«Про затвердження Зміни № 6 до національного класифікатора України ДК 003:2010», положеннями якого було скасовано професії працівників охорони здоров'я: «лікар-терапевт», «лікар-терапевт дільничний», «лікар-терапевт підлітковий», «лікар-терапевт цехової лікарської дільниці», «фельдшер з медицини невідкладних станів», «інструктор з трудової адаптації», «інструктор з трудової терапії», «фахівець з фізичної реабілітації», «сестра медична з лікувальної фізкультури», «сестра медична з масажу» та введено нові професії «лікар внутрішньої медицини», «парамедик», «інструктор з надання догоспітальної допомоги», «екстрений медичний технік», «асистент фізичного реабілітолога», «асистент ерготерапевта». Водночас ці зміни були здійснені безсистемно, без внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, що регулюють питання оплати праці, пенсійного забезпечення та інших, які стосуються соціально-економічних та трудових відносин, що також могло призвести до звуження змісту і обсягу існуючих прав медичних працівників.

Позитивним результатом багаторазових звернень профспілки стало підписання Першим віце-прем'єр-міністром – Міністром економічного розвитку і торгівлі України Кубівим С. І. наказу щодо внесення змін до національного класифікатора професій ДК 003:2010 (Зміна № 7), який відновив скасовані професії.

Профспілка підтримала проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення захисту професійної діяльності медичних та фармацевтичних працівників (реєстр. № 6288 від 05.04.2017), оскільки його прийняття є край необхідним для посилення правового захисту медич-

них працівників від протиправних посягань на їхнє життя та здоров'я під час виконання службових обов'язків.

Профспілка вживала активних заходів із захисту трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників служби екстреної медичної допомоги (ЕМД) у зв'язку з реформою галузі охорони здоров'я, яка впроваджується МОЗ України останнім часом.

Профспілка неодноразово наголошувала на необхідності збереження екстреної медичної допомоги відповідно до вимог Закону України

«Про екстрену медичну допомогу», забезпечивши при цьому належне фінансування для створення оперативно-диспетчерських

служб Центру екстреної (невідкладної) медичної допомоги та медицини катастроф (ЦЕМД та МК), відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги, оновлення матеріально-технічної бази спеціалізованого санітарного транспорту та поліпшення умов і оплати праці працівників служби ЕМД.

З метою відстоювання та захисту прав працівників ЦЕМД та МК Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та органам місцевої влади профспілкою було висунуто вимоги щодо виконання положень Закону України «Про екстрену медичну допомогу», забезпечення діяльності центрів ЕМД та МК.

Незважаючи на опір членів профспілки – працівників екстреної медичної допомоги, та негативне сприйняття намірів МОЗ України з реформ у системі екстреної медичної допомоги, очільники міністерства продовжують прощтовхувати «парамедичну» систему екстреної меддопомоги.

На думку профспілки, запропоновані зміни стосовно бригад екстреної медичної допомоги призведуть до значного погіршення якості та своєчасності надання медичної допомоги, адже вони призначені для екстреного вжиття комплексу висококваліфікованих лікувальних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини – з моменту прибуття бригади на місце, а не з моменту доправлення пацієнта до приймального відділення.

Профспілка вважає ці зміни передчасними і руйнівними, які не враховують поточного стану інфраструктури та матеріально-технічного забезпечення вітчизняної галузі охорони здоров'я, оскільки їх реалізація потребує фінансово-економічного обґрунтування та аналізу щодо доцільності запровадження парамедичної системи надання екстреної допомоги на базі вже сформованої системи ЕМД.

Наостанок зазначимо, що у профспілки є можливість для подальшого розширення сфери правового захисту спілчан шляхом безпосереднього залучення фахівців юридичного спрямування для подальшої роботи в даному напрямку.